

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Adély Vachkové
Překročení mezi krajní nouze a nutné obrany ve světle judikatury

Rigorózní práce Mgr. Adély Vachkové o rozsahu 151 stran textu (222 normostran) zpracovává tradiční téma trestního práva hmotného spadající pod širší problematiku okolností vylučujících protiprávnost, které z hlediska čistě trestněprávního představují důvody vylučující trestní odpovědnost (trestnost). Jedná se o velmi často zpracovávané téma v rámci kvalifikačních prací, což nemusí být pro studenty vždy výhodné. Nutno předeslat, že autorka se se zpracováním tohoto nelehkého tématu úspěšně vypořádala a k obhajobě předložila práci, která je z formálního i obsahového hlediska na velmi dobré úrovni a je originálním a osobitým zpracováním zvoleného tématu.

Předložený text se dělí celkem do čtyř částí, kterým předchází úvod a po nichž následuje závěr. Jednotlivé části jsou přehledně členěny na kapitoly a podkapitoly. Práce obsahuje dále podrobný seznam pramenů, a to jak literárních, tak judikатурních, české resumé, dále abstrakt, název práce a klíčová slova v českém a anglickém jazyce. Práce je rozdělena systematicky a logicky správně. Autorka pracuje s dostatečným množstvím českých pramenů, absentují prameny zahraniční, což je vzhledem ke zvolenému tématu pochopitelné, a některé prameny historické.

Práce je kvalitním právním rozbořem současné právní úpravy (především kvalitní syntézou poznatků nauky a praxe, někdy i zdařilou kritickou analýzou pramenů). Aby práce měla hlubší teoretický (vědecký) význam, měla autorka pracovat i se zahraniční literaturou, která v práci zcela absentuje, nebo kritičtěji přistupovat k české trestní judikatuře. Z hlediska obsahového však oceňuji, že se autorka neomezila na pouhý popis, ale v široké míře použila především metodu syntézy a částečně i analýzy.

Předložená rigorózní práce je i na velmi dobré formální úrovni. Všechny kapitoly a podkapitoly jsou svým obsahem a kvalitou vyvážené a poskytují dobrý obraz o české právní úpravě a k ní se vztahující judikatuře. Autorka s prameny (literaturou i judikaturou) pracuje v souladu s etickými a odbornými standardy, jež jsou vyžadovány u tohoto druhu prací. Dodržuje základní zásady práce s prameny – poctivost při používání pramenů a jednotnost citačního aparátu.

K rigorózní práci mám pouze dvě podstatnější výtky. První spočívá v některých stále se opakujících formulacích (zejména čteně a často chybně používaná spojka „kdy“), což ubírá na čtivosti jinak velmi zajímavého textu. Druhá výtka směřuje k rozsahu práce, který velmi

narostl mimo jiné z důvodu, že autorka v rámci tématu zpracovala popisným způsobem i otázky, které pro zvolené téma nemají zásadnější význam (např. úvodní pasáže o jiných okolnostech vylučujících protiprávnost).

Rigorózní práce jako celek je na velmi dobré úrovni. Autorka dokázala vyložit velmi přesvědčivě složitou látku vztahující se ke krajní nouzi a k nutné obraně. Ačkoli nejde o práci vědeckou, neboť až nekriticky vychází z přístupu české (a dříve československé) judikatury a nevšímá si některých důležitých jevů (například, že česká právní úprava krajní nouze je v komparativním kontextu velmi netypická, nebo že česká judikatura vychází historicky spíše z objektivního než subjektivního pojetí krajní nouze), jde o velmi kvalitní odborné zpracování zvoleného tématu. K některým závěrům ohledně krajní nouze je možné být rezervovaný, avšak pokud jde o závěry a názory ohledně nutné obrany, ty jsou formulovány velmi pěkně a přesvědčivě (např. názor na doktrínu „můj dům, můj hrad“). V určitých momentech je vědecký potenciál rigorozantky vidět. Autorka si například správně všímá nutnosti dodržení limitů krajní nouze i v případě krajní nouze putativní nebo analyzuje neshody ohledně výkladu podmínky subsidiarity v případě více možností vedoucích k odvrácení nebezpečí.

Závěrem uvádím, že rigorózní práce Mgr. Adély Vachkové je velmi dobrým zpracováním zvoleného tématu a splňuje předpoklady k úspěšné obhajobě. Autorka prokázala přehled v problematice a schopnost soustavné a systematické práce s adekvátním množstvím literatury a nadstandardním množstvím judikatury.

Rigorozantka by se při obhajobě mohla vyjádřit k možnosti obětovat lidský život či lidské životy k záchraně více lidských životů nebo k záchraně kulturní památky nevyčíslitelné hodnoty.

V Praze dne 1. září 2021

JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.